

den Enkelte, som bringer et Forslag frem, at have en aldeles bestemt Opfattelse i den Retning, det er til Dels en Sjønssag, om man vil give 2 Kr. eller Mere eller Mindre. Naar jeg har sat 2 Kr., er det ikke blot, fordi jeg derved er i Overensstemmelse med Justitsministerens Forslag, men ogsaa fordi det forekommer mig, at det kan være en passende Erstatning særlig for den Klasse, jeg har for Øie. Jeg vil med disse Ord tillade mig at anbefale Forslaget til det høie Things velvillige Behandling.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Den 5te Landsthingsmand for II. Kredss (Schlegel) indbringer: Forslag til Lov om Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel.

Schlegel: Det andet Forslag har jo en noget længere Historie og frembyder maasse flere Vanskeligheder, skjøndt jeg paa den anden Side tør antage, at det vil have en hel Del Sympathi for sig hos det store Flertal af Medlemmerne. Det er i og for sig ikke nogen ny Tante, jeg her fremkommer med. Man har vistnok temmelig længe haft Opmærksomheden henvendt paa, at det er overmaade haardt, at den, der uden egen Skyld bliver undergivet Varetægtsfængsel, ikke skulde kunne faae Erstatning derfor, og jeg tror nok at turde sige, at den almindelige Retssfølelse — naar Forholdet opfattes med en Del Indskrænkninger og Begrændsninger — gaar i den Retning, at man vil være tilbøielig til at give en saadan Erstatning. Spørgsmaalet har i en Række af Aar været fremme i en Del Lande, omtrent i alle Europas Lande. Det har været fremme i det engelske Parlament, der har været fremsat Forslag derom i Franckrig allerede før Revolutionen i forrige Aarhundrede, og Ludvig den Sættende interesserede sig en Del for Sagen. Det har været behandlet overmaade indgaaende af italienske Jurister, og det er gennemført i Pragis i en Del af Schweiz's Kantoner. Det har ogsaa været behandlet i vort Naboland Sverig, hvor det for Tiden er Gjenstand for Undersøgelse, og særlig i Tydskland har det været underkastet en hel Del Undersøgelser, og der findes en stor Literatur derom. Det, der volder Vanskelighed, er navnlig at begrænde Sagen paa rette Maade, samt at finde den rigtigste Begrundelse af Sagen. Medens jeg, som jeg før udtalte, tror, at den almindelige Retssfølelse vil være meget tilbøielig til at slutte sig til Spørgsmaalet om

en Erstatning under visse Omstændigheder, saa har der iblandt Juristerne været overmaade delte Meninger om, hvorledes det skal begrundes, og det har i Tydskland været Gjenstand for Behandling paa tre forskjellige tydske Juristmøder, indtil det endelig med overveiende Majoritet blev vedtaget paa det sidste Møde, at der skulde gives Erstatning for saadant Fængsel. I Tysk blev der indbragt et privat Lovforslag i den tydske Rigsdag, der gik ud paa at give Erstatning, dels til dem, der uforskyldt vare blevne underkastede Varetægtsfængsel, dels til dem, der vare blevne dømt ustyldig. Dette Forslag blev behandlet i et Udvalg, og Udvalget kom efter udførlige Undersøgelser og Forhandlinger næsten enstemmig — der var 8 Stemmer mod 1 — til det Resultat at foreslaage for Rigsdagen et Lovforslag, som det da havde udarbejdet, hvilket i flere Retninger har tjent mig til Forbillede for det Forslag, som jeg er fremkommet med. Det blev ikke endelig behandlet, fordi den preussiske Regering havde Betænkelse derved, og det er derfor endnu ikke blevet Lov. Men det kan jo i og for sig ikke være til Hindring for, at vi her skulle kunne behandle Spørgsmaalet og maasse have den Tilfredsstillelse at komme forud for flere andre Lande i den Retning. Som jeg tillod mig at fremhæve, er det Spørgsmaal, der er det vanskelige, det at finde en Begrundelse af, hvorfor der skal gives Erstatning. Da jeg tror, det vil være overflødigt og maasse vil trætte de Herrer, skal jeg ikke komme nærmere ind paa en udførlig Opregning af alle de Grunde, der ere anførte imod Sagen, og den Maade, hvorpaa man kan imødegaa disse Grunde. Det vil jeg vente med, indtil det under 1ste Behandling viser sig, hvilke Indvendinger man har, men jeg skal kun i Korthed sige, at jeg tror, at det Grundlag, hvorpaa denne Ret skal støttes, er den almindelige Betragtning, at naar Staten eller det Almene, Staten i det Offentliges Interesse, lægge Byrder paa den Enkelte, saa bør Staten eller det Almene, det Offentlige, bære disse Byrder og yde den enkelte, private Mand, der lider under dem, Erstatning derfor. Det er det samme Princip, der kommer frem i flere Forhold. Det indvendes vel, at man ikke kan blive pligtig til at give Erstatning, naar man ingen Skade har gjort; man har ingen Skade gjort, naar man blot bruger sin Ret, følgelig kan der deraf ikke fremkomme nogen Erstatningspligt. Men jeg tror, at den Sætning er tvivlsom i de privatretlige Forhold, og at den aldeles ikke gjælder i de offentlige Forhold. Vi have